

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

KAZIMIERO SIMONAVIČIAUS UNIVERSITETAS

STUDIJŲ PROGRAMOS

GARSO DIZAINAS

VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: prof. dr. Rūta Girdzijauskienė

Grupės nariai: prof. dr. Darius Kučinskas

Matas Povilauskas

Vilnius
2017

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Programos pavadinimas	Garso dizainas
Valstybinis kodas	6121PX
Studijų krypčių grupė	Menai (P)
Studijų kryptis (kodas)	P03 Muzika
Studijų rūšis	Bakalauras
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (nuolatinė) ir trukmė (metais)	Nuolatinė – NL (3,5 metai)
Programos apimtis kreditais	210 kreditų
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	<u>Menu bakalauras</u>
Minimalus išsilavinimas	Vidurinis
Programos vykdymo kalba	Lietuvių, anglų, rusų

TURINYS

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ	2
TURINYS.....	3
1. ĮŽANGA.....	4
2. PROGRAMOS ANALIZĖ.....	4
2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai.....	4
2.2. Programos sandara.....	7
2.3. Personalias.....	9
2.4. Materialieji ištekliai.....	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas.....	11
III. REKOMENDACIJOS.....	14

1. ĮŽANGA

Ketinama vykdyti pirmosios pakopos studijų programa **Garso dizainas**, vertinimui teikiama Kazimiero Simonavičiaus universiteto (toliau KSU), parengta vadovaujantis teisiniais dokumentais (viso 12 dokumentų, p. 23). Vertinimo išvados grindžiamos KSU pateiktu ketinamos vykdyti **Garso dizainas** studijų programos aprašu (toliau PA), informacija, gauta balandžio 13 d. vykusio ekspertų vizito metu ir papildomai gautais dokumentais. Ekspertai norėtų padėkoti už sklandžiai organizuotą vizito programą, pasidžiaugti prieš vizitą pateiktais dokumentais, kurie parengti nuosekliai ir aiškiai, susitikimų metu vykusia konstruktyvia diskusija. Pripažįstant ketinamos vykdyti studijų programos **Garso dizainas** aprašo išsamumą ir susitikimų metu gautos informacijos kryptingumą, vertinimo išvadose pateikiamos stipriąsias ir tobulintinas programos puses apibendrinančios išvalgos.

2. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį (Studijų pakopų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. V-1012 „Dėl Studijų pakopų aprašo patvirtinimo“) ir užtikrina teikiamų kvalifikacinių laipsnių palyginamumą šalies viduje ir užsienyje.

Pristatant profesinės veiklos galimybes nurodomos studijų programos absolventams tinkamos vietos („Absolventai gali dirbti šiose srityse – filmų industrijoje ir animacijos kūryboje, televizijoje ir radijuje, interneto svetainių kūryboje, kompiuterinių vaizdo žaidimų industrijoje, scenos menuose, individualioje meno kūryboje, muzikos industrijoje, individualiame versle“; 4 priedas, p. 5). Nors garso dizainerių veikla yra daugiau taikomojo pobūdžio, programos apraše ji interpretuojama išryškinant garso dizainerių profesinės veiklos kontekstualumą ir tarpdiscipliniškumą. Tai atsispindi formuluojant programos tikslą – „rengti garso dizaino specialistus, kurie žinodami ir reaguodami į audiovizualinės kūrybos, technologijų, populiariosios kultūros, kultūros industrijos kaitą ir poreikius, gebės kurti *garso dizaino* produktus ir prisidėti prie kolektyvinės audiovizualinės kūrybos“ (PA, p. 7). Absolventų karjeros galimybių skiltyje (PA, p. 38) aiškiai aprašomas Garso dizainerių veiklos sritys.

Ekspertai sutinka, jog, atsižvelgiant į šiandienos Lietuvos muzikinės kultūros panoramą, „reali *pramogų industrijos* rinka pageidauja *garso dizainerių*, gebančių kurti ir naudoti audio

bibliotekas. [...] Augantis bibliotekų pritaikomumas įvairiuose kūrybiniuose, komerciniuose sektoriuose rodo, kad *garso dizaineriai* taip pat yra ir šiuolaikiniai kompozitoriai, kurie greitai ir kokybiškai dirba su virtualiu orkestru, jį (virtualų orkestrą) „išsikviečia” nepriklausomai nuo kuriamo audiovizualinio produkto ar idėjos realizavimui skirto finansavimo“ (PA, p. 6). Pažymėtinas garso dizaino programos teorinis pagrindimas, atsižvelgiant į daugiaaspektę medijų sampratą. Išsami teorinė medijų prieiga dera su universitetinių studijų specifika.

Studijų programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų pagrindimas sudaro prielaidas teikti šiuos kritinius pastebėjimus:

- Teorinio problemos lauko gilus išmanymas suformavo sudėtingą rašymo stilių. Pavyzdžiu galėtų būti pirmosios kompetencijos apibrėžtis: „medijų diskurso teorijų žinojimo kompetencijos; leidžia orientuotis medijų meno diskursui aktualių teorijų lauke, suprasti iš gausaus arsenalo pasirinktus konceptus bei jais vadovaujantis formuoti savo profesionalias įžvalgas bei nuomonę apie *garso dizainą* ir audiovizualinės kūrybos diskursą“ (PA, p. 7). Kaip teigiama Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus į s a k y m e „**Dėl ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo ...**“ (11 punktas), studijų programos aprašo paskirtis yra informuoti būsimus studentus apie programos tikslus ir programoje numatomus studijų rezultatus, o darbdavius apie programos studijų rezultatus, studijų turinį ir absolventų kvalifikaciją, tokiu būdu sukuriant prielaidas programos dalyvių ir socialinių partnerių komunikacijai. Pažymėtina, kad vertinamos studijų programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai tiek studentų, tiek ir darbdavių informavimui mažai vertingas, nesukuriantis prielaidų efektyviai ir tikslingai komunikacijai. Ekspertų manymu, programos tikslas, įgyjamos kompetencijos, studijų rezultatai turėtų būti koreguojami, idant taptų aiškūs ir suprantami dėstytojams, studentams (esamiems ir būsimiems), jų darbdaviams, plačiajai visuomenei.
- Pristatant studijų rezultatus tikslingai vadovaujamosi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-2212. Vis tik kai kurie studijų rezultatai sunkiai išmatuojami (pvz., 2.1. Studentai įgis metodologinį supratimą apie mokslinio žinojimo principus bei skirtingų žinojimo tipų koegzistencijos galimybes ir gebės atlikti meninius/mokslinius tyrimus), nepakankamai atspindintys programos kryptį – muziką (muzika paminėta tik trijuose iš devynių studijų rezultatų).
- Kai kurių dalykų (pvz., Komunikacija) studijų rezultatai yra per daug sudėtingi bakalauro studijoms, kitų (pvz., Kompiuterinė natografija), priešingai, yra per daug paprasti ir neatitinka bakalauro programoms nustatyto kvalifikacijos lygio. Bazinių programos dalykų (tokių kaip Audiovizualinės technologijos ir kūryba, Garso technologijos ir jų

taikymas) turinys nepakankamai orientuotas į pagrindinį studijų programos tikslą – dominuoja techninių žinių kaupimas, bet ne kūrybinės užduotys.

Siekdami pagrįsti programos poreikį, rengėjai pateikė pakankamai plačią jau vykdomų panašių studijų programų apžvalgą. Atlikta Lietuvoje jau vykdomų panašių studijų programų analizė: *Kūrybinių industrijų* profilio specialybės (vykdomos VDU ir Vilniaus Gedimino technikos universitete, Mykolo Romerio universitete ir Vilniaus universitete), Naujųjų medijų meno ir Muzikos produkcijos studijos (vykdomos Vytauto Didžiojo universitete), Multimedijos studijos (vykdomos Kauno technologijų universitete), Garso režisūra (vykdoma LMTA), Audiovizualinio meno studijos (vykdomos Šiaulių universitete) ir kt. Vertinant programos poreikį orientuojamasi ne tik į nacionalius, bet ir į tarptautinius kontekstus, apžvelgiamos studijos Rusijos, kaimyninėse ir anglosaksų šalyse. Programos rengėjai domisi, kokių specialistų pageidauja tarptautinės kompanijos (Kalifornijos „Sledgehammer“ žaidimų kompanija, Santa Monikos „Sony Computer Entertainment America“ kompanija, Arizonoje esanti „Beyondsoft Group“ kompanija, Vašingtono „Microsoft“ korporacija), televizijos, kino, muzikinių renginių (koncertų) ir žaidimų industrijos. Aiškiai matomas programos rengėjų siekis pažinti rinkos pasiūlą tiek studijų programos tipologijos, tiek ir jos turinio aspektais. Taip plačiai žvelgiant į programos poreikio pagrindimą tenka konstatuoti, jog ketinamos vykdyti programos specifiškumas, skirtybė nuo jau vykdomų programų neišryškinama. Reikalingi konkretesni argumentai, pagrindžiantys programos išskirtinumą bei konkurencingumą jau vykdomų panašių studijų programų kontekste. Tam, kad programos įgyvendinimas būtų grindžiamas ne vien KSU siekiais, bet ir realiu tam tikromis kompetencijomis pasižyminčių specialistų poreikiu.

Minėta apžvalga nepagrindžia ir naujos programos poreikio. Tiek programos apraše pateikta, tiek ir susitikimų metu gauta informacija nepadedą atskleisti, koks yra programos išskirtinumas, specifiška. Susitikimų su programos rengėjais, dėstytojais metu kaip pagrindinis skiriamasis bruožas minėtas būsimųjų garso dizainerių verslumas neatskleidžia rengiamos studijų programos (Garso dizainas) bei garso dizainerių kuriamos produkcijos kokybinio savitumo. Neaišku, ar ir kokiose srityse bus pajėgūs KSU absolventai konkuruoti su kitų aukštųjų mokyklų absolventais (garso režisieriais, muzikinių technologijų specialistais, garso inžinieriais). Programos rengėjai neatliko rinkos tyrimų, nesinaudojo tarptautinių organizacijų rodikliais, apibendrinančiais darbo rinkos pokyčius ir ekonominės raidos tendencijas, Lietuvos strateginiais dokumentais, darbo rinkos statistiniais duomenimis (pvz., Mokslo ir technologijų raidos, Lietuva 2030). Apraše paminėtos užsienio studijų programos ar institucijos pasirinktos nepakankamai tikslingai, „nepastebint“ lyderiaujančių ir ilgametę patirtį turinčių pasaulio universitetų. Pavyzdžiui, jei ieškoma pavyzdžių Rusijoje, neanalizuojama Rusijos Teatro menų akademija (anksčiau – GITIS), Gerasimovo kinematografijos institutas (VGIK), Čaikovskio konservatorija, kuriose

kelis dešimtmečius rengiami garso ir kino režisieriai, šiandien atitinkantys anglosakų terminijoje įsitvirtinusių *Sound design* sąvoką.

Pagrindinės stiprybės ir silpnybės

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį. Kontekstualus studijų programos tikslų suvokimas. Orientuojamasi ne tik į Lietuvos, bet ir į tarptautinę darbo rinką, remiamasi kitų aukštųjų mokyklų (Lietuvos ir užsienio), taip pat programos rengėjų, dėstytojų, socialinių partnerių profesinės veiklos patirtimi.

Sukaupta nepakankamai informacijos studijų programos poreikiui pagrįsti. Dabo rinkos analizė neparemta oficialia Lietuvos statistika, strateginiais Lietuvos ir ES dokumentais.

Informacija apie Lietuvoje ir kitose pasaulio šalyse vykdomas panašias programas nepakankamai išnaudojama studijų programos išskirtinumui ir absolventų konkurencingumui pagrįsti. Programos tikslas ir studijų rezultatai menkai siejami su vizito metu vykusiuose susitikimuose su socialiniais partneriais išsakytais rinkos poreikiais. Programos sandara šias abejones sustiprina. Pageidautina, jog programos specifiškumas būtų aiškiau išreikštas ir konstruojant programos turinį.

Teoretizuota, naudojant sudėtingą terminologiją pateikta informacija apie programos paskirtį, tikslus, numatomus studijų rezultatus, turinį nederą su pagrindine šios programos aprašo dalies paskirtimi – sukurti prielaidas efektyviai programos dalyvių ir socialinių partnerių komunikacijai.

2.2. Programos sandara

Ketinamos vykdyti programos apraše nurodyta, kad programą sudaro 210 kr. (po 30 ECTS per semestrą), iš jų 165 ECTS skiriama krypties dalykams studijuoti, 21 ECTS bakalauro baigiamajam darbui rengti. Bendriesiems dalykams skiriama 15 ECTS, taip pat 15 ECTS skirta profesinei praktikai atlikti pagal studijų profilį pasirinktoje įmonėje/organizacijoje. Viename semestre dėstoma 5 – 7 studijų dalykai. Programos sandara, apimtis, jos vidinė struktūra atitinka formaliuosius teisės aktų reikalavimus (Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai patvirtinti ŠMM ministro 2016-12-30 įsakymu Nr. V-1168 “Dėl bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo patvirtinimo”). Programos sandara pateikta aiškiai ir informatyviai. Loginė dalykų išdėstymo semestruose tvarka įtikinanti.

Teigiamai vertintina programos rengėjų nuostata – „praktika vykdoma harmonijoje su teorijų žinojimu“ (PA, p. 15). Įtikinantis praktikos, programos taikomojo aspekto išryškinimas.

Ekspertai sutinka, kad „praktika – tai dalyvavimas audiovizualinio produkto kūrime, tai garso montažo, efektų generavimo ir panašių priemonių įvaldymas ir praktinių darbų atlikimas, garso takelių kūrimas, garso įrašų koregavimas ir redagavimas, etc.“ (ten pat). Praktikos, veiklos lauko suvokimo svarba pažymėta visuose vizito metu organizuojuose susitikimuose. Tačiau praktikos turinys (užduočių kiekis ir pobūdis, vertinimo kriterijai), planavimas ir organizavimas neapgalvotas. Susitikimų su programos rengėjais, dėstytojais ir socialiniais partneriais metu nepavyko gauti aiškios informacijos apie praktikos paskirtį ir vietą studijų programos kontekste. Aiškumo stokoja ir baigiamojo darbo turinio bei kokybės rodiklių pateiktys (Programos aprašas, priedai) bei susitikimų metu gauti paaiškinimai.

Programa parengta vadovaujantis teisiniais aktais (žr. PA, p. 26). Atkreiptas dėmesys, jog teikiama vertinimui programa priskiriama Muzikos studijų kryptiai. Tačiau Muzikos studijų krypties aprašas (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-794) rengėjų neanalizuotas. Kai kurių dalykų (pvz., Intelektinės nuosavybės teisė, Prodiusavimas, Kūrybinių ir kultūrinių industrijų studijos) priskyrimas studijų krypties grupei abejotinas. Programos sandaroje pasigendama gilesnių ir nuoseklesnių muzikos meno studijų. Susitikimų su dėstytojais bei socialiniais partneriais metu išsakyta nuomonė, jog šiuolaikinė rinka pageidauja plataus spektro specialistų, svarstomos programos kontekste – įvairiausių gebėjimais pasižyminčių garso dizainerių, gebančių kurti ir integruoti į įvairius kūrybos produktus garso efektus, garso takelius, muzikos kūrinius ir kt. Aiškėja, jog muzikinė kompetencija turėtų būti ne viena iš daugelio, bet viena iš pagrindinių. Aiškus ir konkretizuotas muzikos krypties dalykų išskyrimas ir nuoseklumo numatymas būtų vertingas tiek programos įgyvendintojams, tiek ir studijuojantiems.

Pasigendama didesnio nuoseklumo ir tęstinumo / perimamumo programoje išdėstant muzikos teorijos-istorijos, technologijų įsisavinimo, kūrybiškumo kompetenciją plėtojančius dalykus. Atskirų dalykų sąsaja su studijų programa taip pat galėtų būti stipresnė. Pavyzdžiui, dalykas „Meno ir mokslo tyrimai“ neįtraukia muzikos meno tyrimų specifikos, kuri pastaruoju dešimtmečiu stipriai išplėtota ES projekto „Polifonia“ dalyvių, dalykas „Intelektinės nuosavybės teisė“ galėtų būti daugiau orientuotas į meno/muzikos produkcijos (ne patentų, išradimų ar pramoninės produkcijos) teisinį reguliavimą; dalyko „Vaizdo ir garso režisūros pagrindai“ turinys paremtas daugiau techninių, o ne kūrybinių užduočių pateikimu ir vertinimu. Kita vertus, pažymėtinas įdomių, aktualių, būsimiems studentams patraukliai formuluojamų studijų dalykų numatymas, kaip pavyzdžiui: Audiovizualinės technologijos ir kūryba, Kūrybinių ir kultūrinių industrijų studijos, Medijų kompozicija, Audiovizualinės kultūros sociologija ir kt.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Programos sandara, apimtis, struktūra atitinka formaliuosius teisės aktų reikalavimus ir yra pakankama studijų rezultatams pasiekti. Yra derinamos ir ugdomos skirtingos nūdienos garso dizaineriui reikalingos kompetencijos – muzikinės-meninės, technologinės bei medijų srities. Kaip specifinį (išskirtinį) studijų programos bruožą galima išskirti šiuolaikiškus, patraukliai formuluojamus, šiuolaikinės kultūros problematiką atspindinčius studijų programos dalykus. Plati dalykų panorama suponuoja tinkamą nūdienos specialisto parengimą.

Programos pavadinimo ir studijų rezultatų, studijų rezultatų ir studijų krypties (muzika) sąsajos silpnos. Sudijų dalykų visuma nepakankamai užtikrina studijų programos atitikmenį Muzikos studijų kryptčiai. Studijų dalykų išdėstymas ne visada nuoseklus, esama temų dubliavimo, pasikartojimo. Studijas vainikuojančių dalykų (Praktika, Baigiamasis darbas) turinys nepakankamai detalizuotas.

2.3. Personalas

Programos vykdymui numatoma pasitelkti kompetentingą personalą, kuris atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus. Daugiau nei pusė dėstytojų yra mokslo daktarai, docentai ir profesoriai. Programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai ir/ar meninė veikla iš esmės susiję su programa, dėstomais dalykais. Iš 27 numatytų pedagogų pusė (17) yra mokslininkai ar pripažinti menininkai. 16 iš visų personalo narių turi mokslų daktaro laipsnį, 14 aktyviai vykdo meno praktiką arba prisideda prie jos įgyvendinimo. Akademinės patirties vidurkis yra 15 metų. Dėstytojų amžiaus vidurkis yra 38 metai.

Susitikimų metu ekspertai buvo maloniai nustebinti akademinio personalo entuziazmo, kompetencijos, profesionalumo. Universitetas programai įgyvendinti ketina pasitelkti šių dienų pulsą jaučiančius, rinkoje aktyviai dalyvaujančius ir labai kompetentingus savo srities specialistus. Ypač pažymėtinas stiprus programos dėstytojų lyderių branduolys – puikiai išmanančių darbo rinką, šiuolaikinės kultūros aktualijas, valdančių iškalbos, argumentuotos diskusijos meną. Tikėtina, jog jie bus pajėgūs sutelkti ir palaikyti šiuolaikišką studijų dvasią viso ugdymo proceso metu. Jų sąvybės, tikėtina, įveiks visoje respublikoje susiklosčiusią neigiamą praktiką, kuomet dėstytojai dėl nedidelių atlyginimų priversti derinti keletą darboviečių, dėl ko dažnai nukenčia vienai-dviems paskaitoms į universitetą ateinančių pedagogų paskaitų kokybę.

Pastebėta, jog ne visų numatomų dėstytojų vykdomi moksliniai tyrimai / meninė veikla, tiesiogiai susiję su analizuojama programa. Kai kurių pedagogų pasirengimas pagal prieduose pateiktus dokumentus (išsilavinimas, meninė/mokslinė veikla, - žr. Priedas Nr. 2 /Pedagogų CV/) daugiau leistų dėstyti kitus programoje numatytus dalykus ar temas, nei dabar priskirta. Pvz.,

diplomuotas fizikas, numatytas dėstyti „XX-XXI a. muzikos kontekstus“ (muzikologinis dalykas), bet ne fizikinius garso dizaino aspektus; diplomuota etnologė (ne etnomuzikologė) numatyta dėstyti „Garso meną“, nors pagal mokslinę veiklą ir publikacijas ji yra sociologijos specialistė ir subkultūrų tyrėja.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas – jaunas, profesionalus, veržlus. Personalo komplektacija atitinka teisės aktų reikalavimus. Numatomų dėstytojų kvalifikacija yra tinkama, o dėstytojų skaičius yra pakankamas studijų rezultatams pasiekti. Programai įgyvendinti planuojama pasitelkti srities profesionalus. Stiprus programos dėstytojų lyderių branduolys. Socialiniai partneriai įtraukti į programos vykdymą (dėstymą).

Numatomo programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai/meninė veikla ne visais atvejais susijusi su analizuojama programa ir/ar numatomais dėstyti dalykais.

2.4. Materialieji ištekliai.

Garso dizaino studijoms turimos pakankamos patalpos. Tai patalpos, esančios Dariaus ir Girėno g. 21, kur bendras plotas sudaro 1500 m². Čia mokslui ir studijoms įrengtas pakankamas kiekis auditorijų: penkios 8 darbo vietų patalpos, skirtos individualiam darbui ir konsultacijoms, keturios didelės auditorijos (po 32 vietas) ir dvi mažesnės (12 ir 16 vietų), dvi strautinėms paskaitoms skirtos auditorijos (60-80 vietų), kompiuterių auditorija (24 vietos) ir specializuota inžinerijos laboratorija (10 vietų). Bibliotekos skaitykloje taip pat įrengta 10 kompiuterizuotų darbo vietų. Visose auditorijose yra multimedijos įranga (projektorius, kompiuteris, garso kolonėlės), visame universitete įdiegtas bevielis spartusis (100 Mbps) internetas.

Universitetas yra sudaręs sutartis su partneriais dėl mokymo bazės panaudos. Vizito metu susipažinta su socialinių partnerių būsimai studijų programai siūlomomis patalpomis ir įranga. Tai Audiovizualinių menų inkubatorius (Senasis Minsko pl. 92) bei G. Zujaus garso įrašų studija (A. Mickevičiaus g. 29). Šios galimybės planuojamos išnaudoti pagal atskirus susitarimus tarp universiteto ir socialinių partnerių (ilgalaikio bendradarbiavimo ir panaudos sutartys pasirašytos). Pažymėtina, kad socialinių partnerių studijoms siūloma bazė yra unikali, viena geriausių Lietuvoje. Tai kelios garsų ir muzikos kūrimo, montavimo, miksavimo studijos, garso ir vaizdo studijos, kino montažinė, integruojanti šiuolaikines garsų panaudojimo priemones. Visa įranga (programinė ir aparatūrinė) yra nuolat atnaujinama ir prižiūrima.

Universiteto biblioteka prenumeruoja keletą universitetinėms studijoms skirtų tarptautinių mokslinių duomenų bazių, yra testuojama universali NAXOS muzikos duomenų biblioteka.

Universiteto biblioteka operatyviai reaguoja į dėstytojų ir programos vadovų pageidavimus įsigyti naujausią literatūrą, prenumeruoti atitinkamas tarptautines duomenų bazes. Bibliotekos duomenų bazė pasiekama iš namų, bibliotekos darbo laikas yra optimalus ir priderintas prie studijų grafiko. Būsimai programai reikalinga mokomoji medžiaga planuojama kaupiti palaipsniui pagal studijų eigą ir dėstytojų poreikius. Tam universiteto administracija planuoja skirti pakankamai lėšų. Universiteto patalpose veikia bevielis internetas, yra galimybė kopijuoti ar atsispausdinti mokomąją medžiagą. Universiteto administracija visuomet palaiko programos vadovo teikiamus prašymus, skiria pakankamai lėšų studijų programos materialinei bazei formuoti ir palaikyti.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Numatytos patalpos, įranga studijoms yra tinkamos ir jų pakanka. Drąsiai sprendžiamas mokymo bazės formavimo klausimas. Jis remiasi socialinių partnerių turimais ištekliais. Pažymėtina, kad socialinių partnerių mokomoji bazė yra ypač stipri ir šiuolaikiška. Tai yra vienos geriausių Lietuvoje garso ir audiovizualinio meno laboratorijų. Metodiniai ištekliai (vadovėliai, knygos, periodika, duomenų bazės) yra kaupiamos nuolat pagal dėstytojų ir programos vadovo poreikį, skaitmeniniai bibliotekos ištekliai pasiekiami iš namų. Kitą vertus, universitetas turėtų numatyti priemones ir pasiruošti nenumatytiems veiksniams, kurie sutrikdytų esamų sutarčių su socialiniais partneriais įgyvendinimą ar jų nutraukimo atveju. Atitinkamos erdvės skyrimas universiteto patalpose ir išankstinis mokymo priemonių (kompiuterinė, programinė, aparatūrinė įranga) įsigijimas būtų apsidraudimas nuo tokių veiksnių ir studijų programos vykdymo garantas.

Akivaizdu, kad pasinaudoti socialinių partnerių siūloma mokymo baze bus savotiškas iššūkis dėl to, kad jos yra pakankamai toli nuo pagrindinių universiteto patalpų. Bet tai išsprendžiama racionaliai parengus paskaitų tvarkaraštį.

Sudarytas KSU perspektyvinis materialinės bazės gerinimo planas (3 priedas) apima laikotarpį iki 2017 m. pavasario. Susitikimo su universiteto administracija metu jautėsi stiprus naujos programos palaikymas, tačiau jis nebuvo pagrįstas ilgalaikiu studijų programos finansavimo planu/strategija keleriems metams į priekį.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijų proceso organizavimas universiteto lygmeniu pakankamai apgalvotas. Studentų konsultavimo studijų klausimais tvarka yra sisteminio pobūdžio ir susideda iš studentų informavimo priemonių, studijų proceso konsultacinio aprūpinimo ir karjeros planavimo

konsultavimo paslaugų. Susitikimų su ekspertais metu šiuo aspektu pateikta pakankamai išsamios informacijos. Vidinė universiteto komunikacija yra judri, neapkrauta papildomos biurokratijos naštos, o tai leidžia operatyviai spręsti visus studijų organizavimo ir veiklos klausimus. Išskylantys klausimai sprendžiami nelaukiant semestro pabaigos, nedelsiant reaguojama į studentų, dėstytojų pastabas, pageidavimus. KSU yra numatytos nesąžiningo studijavimo, diskriminavimo prevencijos, apeliavimo priemonės. Susitikimų su ekspertais metu buvo aišku, kad jos yra skaidrios ir universiteto bendruomenei žinomos.

Programos apraše numatyti tik tradiciniai studijų metodai: Paskaitos, Seminarai ir pratybos, Darbas grupėje, Savarankiškas mokymasis, Praktikos metodas (PA, p. 33). Tuo tarpu dalykų aprašuose (1 priedas) pateikiami įvairūs, daugeliu atvejų inovatyvūs, į studentą orientuoti studijų ir studijų rezultatų vertinimo metodai. Tiek ši, tiek ir susitikimų metu gauta informacija leidžia tikėtis, jog studijos KSU yra modernios ir šiuolaikiškos.

Kita vertus, nedetalizuojama, todėl neaiški bendra programos vertinimo sistema. Nurodoma tik, kad „universitete daugeliui studijų dalykų taikomas kaupiamasis vertinimo balas“ (PA, p. 33). Ne kiekvienas dalykas numato konkrečius, aiškiai apibrėžtus vertinimo kriterijus ir atskirų dalyko užduočių įvertinimo principus. Pavyzdžiui, neapibrėžtas praktikos turinys, nekonkretūs jos vertinimo kriterijai. Susitikimų metu gauta informacija, o taip pat studijų programos aprašo analizė leidžia daryti prielaidą, jog praktikos užduotys formuluojamos tik studentui išėjus į praktiką: „Vadovas universitete padės studentams suformuluoti akademinę praktikos užduotį, pasirinkti tinkamiausią jos įgyvendinimo sritį“ (PA, p. 34). Aiškiai ir konkrečiai turėtų būti apibrėžti baigiamojo darbo reikalavimai, proporciškai nužymėti vertinimo kriterijai.

Kelia abejonių kai kurie priėmimo į studijas reikalavimai. Pavyzdžiui, dėl muzikinės kompetencijos turėjimo ir vertinimo. Abejotinas numatomos priėmimo išimtis: „Jei stojantysis yra lankęs muzikos mokyklą arba studijavo jos statusą atitinkančioje mokymo įstaigoje ir pateikia faktą įrodančius dokumentus (baigimo pažymėjimą/diplomą/išrašą ir pan.), tuomet jo muzikalumo ir muzikos teorijos žinios nėra tikrinamos“ (PA, p. 32). Tai, ekspertų manymu, vertintina nevienareikšmiškai, nes muzikos/meno mokyklos (neformalaus ugdymo institucija) baigimo pažymėjimas dar negarantuoja muzikinių kompetencijų, neaišku, kaip tokiu atveju bus stojantysis įvertinamas balu.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Operatyvi universiteto administracijos reakcija į išskylančius studijų eigoje poreikius ar problemas užtikrina sėkmingą programos vykdymą. Numatomi studijų metodai ir vertinimo būdai yra pakankamai įvairūs, leidžiantys atsiskleisti studentui ir kokybiškai patikrinti įsisavintą

studijų medžiagą. Dalykų aprašuose minimi studijų metodai galėtų papildyti Programos Aprašą, įtraukiant inovatyvius, į studentą orientuotus mokymo ir mokymosi metodus.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema daugiau lokalaus, o ne sisteminio pobūdžio. Nesuformuluoti praktikos ir baigiamojo darbo reikalavimai bei vertinimo kriterijai.

2.6. Programos vadyba

Programos vadybos sritis yra reglamentuota universitetiniu lygmeniu. Išsamios universiteto „Vidinio studijų kokybės užtikrinimo nuostatos“ (PA, p. 37). Kaip pažymi programos rengėjai, „Universitete plėtojama ir įgyvendinama kokybės užtikrinimo politika ir veikimo būdai, padedantys užtikrinti vykdomų studijų kokybę [...] Universitete diegiama vidinė studijų kokybės valdymo ir užtikrinimo sistema, plėtojama šiuolaikiška kokybės kultūra, diegiama bei tobulinama vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema“ (PA, p. 37). Universiteto tinklalapyje pateikiamas Kokybės vadovas detalizuoja kokybės vadybos procesus (http://www.ksu.lt/wp-content/uploads/2016/07/KSU_kokybes_vadovas.pdf). Susitikimų su ekspertais metu taip pat gauta vertingos informacijos, liudijančios KSU dėmesį vadybos kokybei. Visa tai leidžia daryti išvadą, jog pateikta vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra adekvačios ir tinkamos.

Kita vertus, atsižvelgiant į ketinamos vykdyti studijų programos specifiką, studijų proceso organizavimo ir kokybės vadybos „sustygavimas“ galėtų būti detalesnis, aiškiai numatantis atsakomybių pasiskirstymą ir veiklų koordinavimo metmenis. Dar prieš pradėdant vykdyti programą svarbu numatyti, kas ir kaip koordinuos studijų programos įgyvendinimą (ne tik studijų procesą), kaip pasiskirstys veiklos funkcijos ir atsakomybės tarp Kūrybinės visuomenės ir ekonomikos instituto, Studijų plėtros skyriaus, Studijų programos komiteto, nuolatinių studijų koordinatoriaus. Tokia informacija nepateikta programos apraše. Susitikimų su ekspertais metu programos vadybos klausimais informacijos taip pat nebuvo gauta pakankamai.

Rengiant programą įtraukti socialiniai partneriai (VŠĮ „Audiovizualinio meno centras“, VŠĮ „Scenos ir estetikos mokykla“ ir kt.). Nors daugumos jų atstovai – būsiami vertinamos studijų programos dėstytojai, vis tik tai leidžia tikėtis glaudaus KSU ir realiai veikiančių įmonių bendradarbiavimo. Pažymėtina ir tai, jog programos rengėjų siekis išvengti studijų lokalumo leidžia tikėtis, jog į studijų programos kokybės vadybą bus įtrauktas platus socialinių partnerių tinklas, apimantis Lietuvos (VšĮ „Audiovizualinio meno centras“, VšĮ „Audiovizualinių menų industrijos inkubatorius“, VšĮ „Scenos ir estetikos mokykla“, VšĮ „Anykščių menų inkubatorius“, VšĮ „Artkomas“, MB „Sonar Garso Idėjos“, menų inkubatorius „Ars Mundus“, VšĮ „Profesinio meistriškumo akademija“, „Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija“, „Lietuvos žaidimų kūrėjų asociacija“, UAB „Kauno arena“, „Kėdainių

daugiakultūris centras”, etc.) bei užsienio (Portugalijos aukštąja menų ir dizaino mokykla, Štutgarto medijos universitetu, Liucernos taikomųjų mokslų ir menų universitetu, Estijos dailės akademija etc.) institucijas (PA, p. 35). Nors su daugeliu numatytų partnerių bendradarbiavimo sutartys kol kas nėra sudarytos ar/ir detalizuotos. Pagirtina ir tai, jog numatomas vidinis KSU universiteto bendradarbiavimas tarp Garso dizaino ir kitų studijų programų studentų ir dėstytojų.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Ketinamos vystyti studijų programos vadyba grindžiama KSU egzistuojančia vadybos procesų sistema. Tokios sistemos buvimas instituciniu lygmeniu – svarbi programos vadybos kokybės užtikrinimo sąlyga.

Aptariamoms studijų programoms vadyba programos lygmeniu nėra detalizuota, todėl sunku spręsti, kaip bus pasiskirstyta atsakomybėmis už programos įgyvendinimą, kokios bus vidinio kokybės užtikrinimo priemonės.

III. REKOMENDACIJOS

Programos viešinimui svarbūs dalykai (studijų programos poreikis, tikslas, rezultatai, studijuojančiųjų įgyjamos kompetencijos, studijų programos išskirtinumas) turėtų būti formuluojami sklandžiau, aiškiau ir suprantamiau, taip sukuriant prielaidas efektyviai programos dalyvių ir socialinių partnerių komunikacijai.

Svarbu pagrįsti naujai rengiamos studijų programos poreikį, remiantis darbo rinkos analize, oficialia Lietuvos statistika, strateginiais Lietuvos ir ES dokumentais.

Tikslinga išryškinti programos išskirtinumą ir konkurencingumą jau vykdomų panašių studijų programų kontekste. Programos specifiškumas turėtų būti išreikštas ir konstruojant programos turinį.

Būtina galvoti apie konstruktyvesnę muzikos krypties programos modeliavimą, studijuojančiųjų įgyjamas kompetencijas, atsižvelgiant į galimas garso dizainerio veiklos sritis tiek programos, tiek ir pavienių studijų dalykų lygmenimis.

Tikslingesnis numatytų dėstytojų profesinės kvalifikacijos panaudojimas pasitarnautų sėkmingesniai programos vykdymui ir užtikrintų numatytų programos tikslų bei siekių įgyvendinimą.

Universitetas turėtų numatyti erdvę savo patalpose bei sukombektuoti mokymo priemones, minimaliai užtikrinančias programos vykdymą, jei sutartys su socialiniais partneriais dėl mokymo bazės panaudos būtų pažeistos ar nutrauktos.

Būtina parengti studijas vainikuojančių dalykų (Praktika, Baigiamasis darbas) reikalavimus bei vertinimo kriterijus.

Aiškiau apibrėžti vadybą programos lygmeniu, detalizuojant, kas koordinuos studijų programos įgyvendinimą, kokiais principais remiantis bus formuojamas studijų programos komitetas, kaip pasiskirstys veiklos funkcijos ir atsakomybės tarp Kūrybinės visuomenės ir ekonomikos instituto, Studijų plėtros skyriaus, Studijų programos komiteto, nuolatinių studijų koordinatorius, kaip į studijų programos kokybės užtikrinimo procesus bus įtraukti socialiniai partneriai ir studentai.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Kazimiero Simonavičiaus universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Garso dizainas* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	1
2	Programos sandara	2
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	15

- 1- Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2- Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3- Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4- Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: prof. dr. Rūta Girdzijauskienė

Grupės nariai: prof. dr. Darius Kučinskas

stud. Matas Povilauskas